

Vedr. høring over forslag til lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v. og andre love på Undervisningsministeriets område (Forenklinger og moderniseringer på de frie skolars område m.v.)

Dansk Friskoleforening takker for lejligheden til at kommentere det foreliggende udkast til lovændring, som skal forenkle, modernisere, ensarte og præcisere regler for frie grundskoler.

Ud fra en overordnet betragtning kan Dansk Friskoleforening tilslutte sig de foreslåede ændringer af friskoleloven, men der er delelementer i forslaget, som foreningen enten finder problematiske eller komplicerende og hindrende for forenkling.

Vi vil i det følgende udtale os om de enkelte dele af forslaget:

1. § 5 stk. 4.

Dansk Friskoleforening betragter det som en væsentlig forenkling og modernisering, når den „geografiske og bygningsmæssige enhed“ ændres til en geografisk nærhed, hvor skolens bygninger „skal ligge i en rimelig gåafstand fra hinanden, sådan at børnene kan opleve skolen som en samlet enhed“.

Foreningen finder denne ændring væsentlig og langt mere rimelig end den hidtidige bestemmelse over for skolernes naturlige udvikling.

2. § 5 stk. 5.

Denne ændring findes rimelig, men foreningen skal påpege, at kravet om at beherske dansk i skrift og tale i sin helhed findes problematisk og i strid med, at forældrekredsen efter lovgivningen skal vælge et vist antal bestyrelsesmedlemmer af og blandt forældrene. Såfremt disse bestyrelsesmedlemmer behersker et på skolen almindelig kendt sprog, har vi svært ved at finde en rimelig begrundelse for, at de ikke mere generelt på skolerne kan være valgbare, såfremt bestyrelsens flertal i øvrigt skal beherske dansk i skrift og tale. Vi vil derfor foreslå, at den foreslåede bestemmelse i pkt. 2. udstrækkes til at gælde for alle skoler.

3. § 5 a.

Ændringen lægger op til, at en fri grundskole kun kan kombineres med en privat gymnasieskole, et privat HF-kursus og en efterskole, mens den traditionsrige kombination af højskole og friskole ikke længere skal kunne praktiseres, når man undtager de få igangværende kombinerede institutioner. Høj- og friskolekombinationen har aldrig været særlig omfattende, men siden Christen Kold kombinerede de to

skoleformer har et fælles skolesyn givet anledning til en del forsøg med kombinerede fri- og højskoler. Dansk Friskoleforening kan ikke se nogen speciel begrundelse for at ophæve muligheden for at opretholde denne kombinationsmulighed. Til gengæld vil Dansk Friskoleforening gerne tilkendegive, at foreningen kan støtte den implicitte forhindring for oprettelse af skolekonglomerater, hvor kombinerede skoleformer kan indgå i flere kombinationsmuligheder.

I lovbemærkningerne anføres, at initiativet til oprettelse af en kombineret institution skal være taget i skolens eget bagland, hvorfor en skole ikke kan overtage et skoleinitiativ fra andre. Vi skal ikke anfægte den sandsynlige begrundelse for dette forslag, men alene påpege problemer med at skelne i et lokalsamfund, hvor skolens bagland indgår i en række sammenhænge. Her vil et oprindeligt initiativ uden for skolen kunne ende i skolens regi, og man vil kunne henvise til, at skolens bagland har været involveret fra den spæde start. Vi formoder derfor, at hensigten med denne bestemmelse alene skal forhindre et anmeldt uafhængigt skoleinitiativ i at overgå til en kombineret institution. Dette bør i så fald sprogligt gøres mere tydeligt.

4. § 8 a.

Forslaget med en tilføjelse om prøvefritagelse på en afdeling med et andet godkendt undervisningssprog end dansk nyder vores fulde tilslutning.

5. § 10 stk. 4.

Dette forslag synliggør eksisterende praksis. Foreningen har ingen kommentarer til dette forslag.

6. § 11 stk. 3.

Dansk Friskoleforening kan også tilslutte sig forslag om, at Fordelingssekretariatet gives hjemmel til at indhente indkomstoplysninger fra skattemyndighederne.

7. og 8.

Foreningen har ingen kommentarer.

9.

Dansk Friskoleforening kan kun give tilslutning til, at forældede bestemmelser fjernes fra loven.

10. § 18 stk. 2.

Den ændrede formulering af bestemmelsen om disponering af tilskud giver os ikke anledning til særlige kommentarer, men vi tillader os at henvise til vore bemærkninger under pkt. 3.

11. § 19 stk. 1, 5. pkt.

Dansk Friskoleforening finder, at denne bestemmelse alene har præciserende karakter, og den bør kun kunne blive problematisk i de ganske særlige situationer, hvor et reelt nyt skoleinitiativ søges af elever og personale fra en nedlagt skole.

12.

Foreningen har ingen kommentarer.

§ 7

Ikrafttrædelsesbestemmelsen forekommer en smule uklar i forhold til frie grundskoler, når det anføres, at de bevarer deres hidtidige godkendelse, så længe de opfylder

bestemmelsen herfor. Frie grundskoler skal alene tilskudsgodkendes, og Børneskolen ved Familiehøjskolen Skærgården er normalt blevet drevet uden statstilskud. Vi formoder, at Højskolen er godkendt med hjemmel til kombination med en fri grundskole og fortsat vil kunne bevare denne hjemmel, mens andre højskoler ikke vil kunne drive en friskole, hvad enten det sker med eller uden statstilskud. Foreningen har kommenteret dette under pkt. 3.

Med venlig hilsen
p.f.v.

Ebbe Lilliendal,
landsformand

Cecil Christensen,
kontorleder

Høring over lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v. og andre love på Undervisningsministeriets område.

Private Gymnasier og Studenterkurser takker for det fremsendte lovforslag. Vores kommentarer drejer sig specifikt om de foreslåede ændringer til Lov nr.574 af 9.juni 2006.

Overordnet set er vi meget tilfredse med, at der på enkelte områder sker en opblødning af de meget snævre rammer, de private gymnasieskoler arbejder indenfor.

Administrative fællesskaber

Det drejer sig først og fremmest om bestemmelserne i §2 a, hvor skolerne – i lighed med de statsligt selvejende gymnasier – nu får mulighed for at varetage en række administrative opgaver for andre selvejende institutioner. Denne ændring opfylder tilsyneladende de ønsker, vi igennem længere tid har haft på området.

Vi finder dog lovudkastets formuleringer om moms uklare.

"Efter lovforslaget får de private gymnasier, studenterkurser og hf-kurser mulighed for at varetage og indgå i administrative fællesskaber efter en samarbejdsmodel og en vederlagsmodel, således som det allerede er muligt for de offentlige gymnasier, erhvervsskoler,....".

Samarbejdsmodellen og den hertil hørende vederlagsmodel er beskrevet i vejledningen for de offentlige gymnasier, og momsforholdene for de statsligt selvejende gymnasier er klare også på dette punkt. Foreningen vil imidlertid gerne pointere, at hvis intentionen med dette lovudkast er, at de private gymnasier reelt skal have samme muligheder som de statsligt selvejende for at indgå i administrative samarbejder, bør det fremgå, at der for private gymnasiers vedkommende gives momsfritagelse af de ydelser, man samarbejder om.

Vi vil i forbindelse med formuleringerne om administrative fællesskaber endvidere gøre opmærksom på en uklarhed i § 3, stk. 2, 4. afsnit, hvor der står: "Med bestemmelsen gives ikke en generel adgang for private gymnasier til at udføre indtægtsdækket virksomhed, men alene en adgang til at varetage administrative opgaver for andre selvejende institutioner efter reglerne om indtægtsdækket virksomhed". Vi går ud fra, at slutningen af sætningen skal ændres til " efter reglerne om samarbejdsmodellen".

Geografisk nærhed

Vi er positive over for den opblødning, der ligger i §2, stk.2. Fortolkningen af formuleringen om at skolens bygninger skal ligge i geografisk nærhed af hinanden (rimelig gåafstand så at børnene kan opleve skolen som en samlet enhed) betragter vi dog mest som en ajourføring af lovteksten med den praksis, der i nogle år har været anvendt på området. Foreningen ønsker yderligere opblødning i bestemmelsen med mulighed for at en gymnasieskole kan bestå af flere afdelinger, der ikke nødvendigvis befinder sig i gåafstand fra hinanden, eksempelvis med mulighed for at en aldersbestemt delmængde af skolens elever kan have hele deres skolegang på en sådan afdeling og skolens ansatte deres arbejdsdag på en eller flere af disse afdelinger. Vi har allerede taget kontakt til

Ministeriet med henblik på at drøfte mulighederne for en yderligere opblødning i overensstemmelse med det ovenfor anførte ønske.

For studenterkursernes vedkommende foreslår vi, at det præciseres i teksten, at disse ikke er omfattet af kravet om geografisk nærhed i §2 a, da studenterkursister for langt størstedelens vedkommende er over 18 år.

Kombinerede institutioner

M.h.t. lovudkastets §3 er vi skeptiske over for de foreslåede indskrænkninger i eksisterende muligheder. Generelt vækker det forundring, at der i en tid, hvor forskellige uddannelsesinstitutioner ansføres til at samarbejde tættere, foreslås indskrænkninger i mulighederne i netop vores system, hvor de eksisterende forhold på ingen måde har givet anledning til problemer. Eksempelvis finder vi det uhensigtsmæssigt at forhindre, at studenterkurser kan varetage skole- og undervisningsvirksomhed som fri grundskole. Det er ganske vist korrekt, at elever ikke normalt vælger studenterkursus direkte i forlængelse af 10.klasse; men selv om det ikke er normalt, er det dog muligt at gøre netop det, ja i visse tilfælde endog meget fornuftigt at gå netop den vej. Med målsætningerne om at øge den procentdel af en årgang, der tager en ungdomsuddannelse, og om at minimere tidsforbruget ved at komme igennem ungdomsuddannelsen, finder vi det ikke hensigtsmæssigt at forhindre oprettelsen af den type kombineret institution fremover.

Andet undervisningssprog

Foreningen ser gerne, at elever der er godkendt til andet undervisningssprog end dansk får mulighed for at aflægge prøve i enkelte udvalgte fag, specielt i faget dansk. Ønsket om et eksamensbevis til eleverne i faget dansk er markant fra de internationale skolars side, og der er tidligere udtrykt en positiv holdning til dette spørgsmål fra Undervisningsministeriets side. Vi håber, at den positive holdning fortsat er til stede, og at også det internationale perspektiv kan sikres ved at give denne forholdsvis lille gruppe elever mulighed for at få et eksamensbevis i faget dansk, uden at det nødvendiggør, at hele pakken inddrages.

Med venlig hilsen
Per Knudsen, Formand
Private Gymnasier og Studenterkurser

Undervisningsministeriet
Institutionsstyrelsen,
Institutionskontor 1,
Att.: Sanne Maaløe-Andersen, fuldmægtig
Frederiksholms Kanal 25,
1220 København K.
ISIK1@uvm.dk

Risskov den 20. februar 2008.

Høringssvar fra Frie Skolers Lærerforening

Ang. *"Udkast til forslag til lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v. og andre love på Undervisningsministeriets område (Forenklinger og moderniseringer på de frie skolers område m.v.)"*

Frie Skoles Lærerforeningen takker for muligheden for at kommentere udkastet til ændring af "Forenklinger og moderniseringer på de frie skolers område".

Frie Skolers Lærerforening har følgende generelle og overordnede bemærkninger til lovforslaget:

Frie Skolers Lærerforening er enig i, at det er både hensigtsmæssigt og nødvendigt med en sammenskrevet og overskuelig lov for hele det frie skoleområde.

I forhold til lovforslagets enkelte paragraffer noterer Frie Skolers Lærerforening følgende med tilfredshed:

§17 stk. 1.

Efterskolernes værdigrundlag skal indskrives i den enkelte skoles værdigrundlag og oplyses til enhver interesseret samt offentliggøres på skolens hjemmeside.

Bem.:

Herved tydeliggøres skolernes egenart for brugerne.

§17, stk. 1

Efterskolerne skal foretage en evaluering i forhold til værdigrundlaget mindst hvert andet år.

Bem.:

Den hidtidige bestemmelse om årlig evaluering har i nogle tilfælde virket begrænsende. Med evalueringer hvert andet år kan man formodentlig medvirke til et kvalitetsløft af evalueringerne.

§13, stk. 1, nr. 3

Elever kan starte et efterskoleophold blot de har afsluttet 7 års skolegang, 7. Klasse eller er fyldt 14 år.

Bem.:

De udspecificerede muligheder betyder en administrativ lettelse.

§ 17, stk. 2

Efterskolerne skal oplyse deres årsplaner for kurser af mindst 4 ugers varighed på skolens hjemmeside

§ 5, stk. 5

Bestyrelsesmedlemmerne skal beherske dansk i skrift og tale. Ved tyske mindretalsskoler og skoler, der har fået godkendt et andet undervisningssprog end dansk, begrænser kravet sig til to bestyrelsesmedlemmer.

Bem.:

Med henblik på at drive en fri skole forsvarligt i forhold til lovgivning og andre regelsæt, finder Frie Skolers Lærerforening, at det er hensigtsmæssigt med et krav om, at en del af bestyrelsen har tilstrækkelige danskundskaber.

Frie Skolers Lærerforening ønsker at udtrykke betænkelighed ved:

§ 5, stk. 4

Undervisningsministeriet fjerner muligheden for selv at kunne dispensere for skolernes bygningsmæssige geografiske enhed

Bem.:

Alternative undervisningsformer og skolers specialtilbud af såvel pædagogisk, social og indholdsmæssig karakter kan i visse tilfælde kræve en bygningsmæssig sammensætning, der kan være vanskelig at begrænse til én geografisk enhed.

Frie Skolers Lærerforening vil foretrække, at ministeriet fortsat bevarer dispensationsmuligheden fra kravet om en geografisk enhed.

§ 6, stk. 1 nr. 4

Kravet om mindst en forstanderbolig og en lærerbolig ved alle efterskoler erstattes af et krav om mindst en forstander eller en lærerbolig.

Bem.:

Det vil være ønskeligt og hensigtsmæssigt, at såfremt der kun rådes over én bolig i den skolemæssige bygningsmasse, bør det sikres at denne bolig er i tæt tilknytning til skolen.

§ 19, stk. 1 nr. 5

Dispensationen for nyoprettede skoler til at starte med færre elever gælder ikke, hvis skolen oprettes med henblik på at varetage sin skole- og undervisningsvirksomhed i en umiddelbar forud nedlagt fri grundskoles bygninger med overvejende samme elever og personale som den nedlagte skole.

Bem.:

Frie Skolers Lærerforening finder at dispensationsreglerne for nystartede frie skoler skal være ens uanset om den nye skole erstatter en tidligere fri skole.

Med venlig hilsen

Jørn Rasmussen,
Næstformand
Frie Skolers Lærerforening
Ravnsøvej 6, 8240 Risskov
8746 9110 - 4010 7610
jr@fslnet.dk

FRIE GRUNDSKOLERS FÆLLESRÅD

Undervisningsministeriet
Institutionsstyrelsen
Institutionskontor 1
Att. Fuldmægtig Sanne Maaløe-Andersen
Frederiksholms Kanal 25
1220 København K

København, den 20. februar 2008

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v. og andre love på Undervisningsministeriets område (Forenklinger og moderniseringer på de frie skolers område m.v.)

Frie Grundskolers Fællesråd (FGF) takker for den fremsendte høring.

FGF vil gerne indledningsvist udtale sin anerkendelse af og støtte til de foreslåede forenklinger.

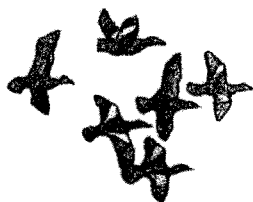
Vi har dog følgende ønsker til ændringer af loven, for så vidt angår frie grundskoler:

Ad. ”§ 5 stk. 4”

FGF ser gerne, at begrebet ”geografisk nærhed” tolkes bredere, således at der åbnes for muligheden for at en skole kan bestå af flere afdelinger, der ikke nødvendigvis befinder sig i gåafstand fra hinanden, men som, under respekt for uafhængighedskravet, gør det muligt for skolens elever, at have deres skolegang på aldersdefinerede afdelinger og skolens ansatte deres arbejdsdag på flere af disse afdelinger.

Ad. ”§ 5 stk.5, indsættes efter 2. pkt.”

FGF ser gerne, at ændringer også omfatter skoler, der er godkendt til at have en afdeling, hvor undervisningssproget er engelsk, idet denne afdelings særlige forhold således vil blive repræsenteret i bestyrelsen.

FRIE GRUNDSKOLERS FÆLLESRÅD

Ad. "§ 8 a, stk. 1, indsættes som 2. pkt."

FGF ser gerne, at elever på skoler, der er godkendt til, i en særskilt afdeling på skolen, at modtage undervisning på et andet undervisningssprog end dansk, kan vælge at aflægge prøve i faget dansk.

Ad. "§ 11 stk. 3, indsættes efter 5. pkt."

FGF noterer sig med tilfredshed, at Fordelingssekretariatet gives hjemmel til at få adgang til data via SKAT, dog finder vi det unødigt begrænsende, at tilvejebringelsen alene kan ske via anmodning fra en fri grundskole.

For så vidt angår ændringer i loven om private gymnasier, studenterkurser og kurser til højere forberedelseksamen (hf-kurser) har vi følgende ønske:

Ad. "§ 2a"

Idet FGF noterer sig, at de private gymnasier gives mulighed for at indgå administrative fællesskaber under særlige vilkår – en mulighed som vi finder såvel tidssvarende som fremadskuende – ser vi gerne, at der åbnes for, at de frie grundskoler får mulighed for at indgå administrative fællesskaber mellem to eller flere skoler, herunder mulighed for at etablere fællesskaberne i regi af enkelte skoleforeninger, disse i fællesskab eller af Fordelingssekretariatet, der i forvejen betjener de frie grundskoler.

Med venlig hilsen

Per Kristensen

Vedlagt:

Høringssvar fra skoleforeningen Lilleskolerne

Frie Grundskolers Fællesråd
Ny Kongensgade 10, 1
1472 København K

www.lilleskolerne.dk
E-mail: kontakt@lilleskolerne.dk
E-mail: skole@lilleskolerne.dk

1472 Kongensgade 10, 1
1472 København K
Telefon: 3330 4720
Telefax: 3320 2633

Vedr.: Høring over udkast til forslag om forenklinger og moderniseringer på de frie skolars område.

Tak for tilsendte udkast til ændringer af blandt andet friskoleloven – og tak for udkast til høringssvar.

18. februar 2008

Lilleskolerne er enige i udkastet til høringssvar, dog ikke for så vidt angår spørgsmålet om administrative fællesskaber, som foreningen ønsker bredere formuleret.

Lilleskolerne går ind for, at skoler samarbejder på mange forskellige niveauer, og vi finder, at det er oplagt at skoler samarbejde om administrative opgaver.

Rammerne for samarbejde(r) mellem skoler bør være brede og uden unødige begrænsninger. Forudsætningen er dog, at skolen hverken afgiver suverænitet eller ansvar for opgavernes løsning.

Hvis en skole finder det hensigtsmæssigt at indtræde i et fællesskab eller partnerskab med andre skoler og "outsourcer" fx administrative opgaver som bogføring, telefonpasning eller lønadministration til fællesskabet, så bør skolen frit kunne gøre dette.

Det bør ligeledes være muligt, at oprette sådanne fællesskaber indenfor det samarbejde der finder sted i en skoleforening. Men sådanne fællesskaber bør ikke være begrænset til kun at kunne finde sted i regi af en eller flere skoleforeninger. I *Lilleskolerne* har vi betænkeligheder ved at engagere skoleforeningen i visse typer af sådanne fællesskaber – men det er en sag vi ikke har haft lejlighed til at overveje tilstrækkeligt grundigt endnu.

Derfor vil vi foreslå at den sidste sætning i høringssvaret vedrørende § 2a gøres bredere ved at sidste komma formuleres således "*.... at der åbnes op for at de frie grundskoler får mulighed for at indgå administrative fællesskaber mellem 2 eller flere skoler herunder mulighed for at etablere fællesskaberne i regi af enkelte skoleforening eller disse i fællesskab*".

Grunden til at vi foreslår, at henvisningen til de private gymnasier udgår er, at *Lilleskolerne* ikke er interesseret i at de frie grundskoler trækkes i retning af de såkaldte offentligt selvejede institutioner, da vi betragter det som en glidebane i forhold til at bevare skoleformens reelle selveje og uafhængig.

Venlig hilsen

Torben Berg

Peter Højgaard Pedersen

Frie Kostskolers Fællesråd

Sekretær Sophus Bang Nielsen, Efterskoleforeningen.

Telefon 3317 9580

Mail sophus@efterskole.dk

Undervisningsministeriet

Institutionsstyrelsen

Institutionskontor 1

Frederiksholms Kanal 25

1220 København K.

Dato

20. februar 2008

Vedrørende forslag til lov om forenkling og modernisering på de frie skolers område

1. Utilfredsstillende høringsvilkår – Fællesrådet opfordrer til udsættelse af lovforslaget

Foreningerne på de frie skolers område modtog 7. februar 2008 ministeriets udkast til lovforslag med en seneste frist for hørings svar fastsat til den 20. februar. De frie kostskolers foreninger har svært ved at forstå denne korte høringsfrist, der kombineret med planlagte vinterferier umuliggør inddragelse af foreningernes bestyrelser, og dermed en ordentlig demokratisk behandling af forslaget.

I betragtning af at lovforslaget allerede indgik i regeringens lovprogram, og i betragtning af at der efter vor vurdering ikke i forslaget er indeholdt bestemmelser, der kræver hastebehandling, eller som ikke kan vente til næste folketingsamling, vil foreningerne i Frie Kostskolers Fællesråd opfordre til, at lovforslaget udskydes. En udskydelse vil ydermere have den fordel, at foreningerne kan blive inddraget i en reel forberedelse af lovændringerne, ligesom det i så fald vil være muligt at inddrage erfaringer fra de forsøg, der aktuelt pågår. Vi finder anledning til at påpege, at mange af de foreslåede ændringer kan gennemføres med udgangspunkt i allerede bestående bemyndigelser.

Ønsket om udskydelse af lovforslaget skal også ses i lyset af, at højskoleforeningen gennem det sidste halve år har haft drøftelser med Undervisningsministeriet om forskellige regelforenklinger, især vedr. skolernes mulighed for tværgående samarbejde, de bygningsmæssige krav, habilitetsregler, flyttedage og forholdene omkring øvrige indtægter. Denne proces er ikke ført til ende, og højskoleforeningen må derfor tage et generelt forbehold i forbindelse med nærværende hørings-

svar. Overordnet undrer det således, at fx folkehøjskolerne ikke har de samarbejdsmuligheder, som de foreslåede nye regler om administrative fællesskaber (ad 1. § 3, nr. 2) giver mulighed for.

I relation til det konkrete lovforslag har Folkehøjskolernes Forening i Danmark, Husholdnings- og Håndarbejdsskolernes Forening og Efterskoleforeningen besluttet at aflevere fælles kommentarer.

2. Medarbejderboliger, geografisk og bygningsmæssig enhed – § 2 nr. 1:

Det er et definerende træk ved de frie kostskoler, at elever og medarbejdere mødes i et kostskolemiljø, hvor det daglige samvær døgnet rundt mellem elever og ansatte er et bærende element. Som ministeriet i bemærkningerne skriver: "Kostskoleformen er karakteristisk ved, at skolen danner ramme om samvær mellem elever, lærere, forstander og øvrige ansatte, også uden for undervisningstiden." Der er her en klar indholdsmæssig sammenhæng til lærerboliger.

Et vigtigt element i at understøtte dette samvær er, at skolerne har tilknyttet tjeneste- og lejeboliger. Fællesrådet formoder, at ministeriets argument om, at det i praksis er svært for skolerne at følge reglerne i deres godkendelse, ikke generelt skal lægges til grund for udformning af lovregler og den ministerielle administration heraf. Fællesrådet undrer sig over, at ministeriet ikke tidligere har rejst problemstillingen overfor skoleformerne. Da vi anser det som principielt, vil vi foreslå, at det tages ud af lovforslaget, og afventer en nærmere drøftelse med foreningerne. Det er vort indtryk, at mange skoler søger at fremme kostskolepræget ved at have et stort antal tjeneste- og lejeboliger på og ved skolen, ligesom mange skoler ikke har ønsket at udnytte bemyndigelsen til, at forstanderen ikke skal bo på skolen.

Samtidig har det dog også været en økonomisk belastning for nye skoleinitiativer, at der skulle indgå to medarbejderboliger i skolens godkendelsesgrundlag, men selv om de frie kostskolers foreninger går ind for størst mulig frihed til at oprette nye skoler, har vi tilsluttet os det aktuelt gældende krav om to boliger, fordi det sender et klart signal om kostskoleformens betydning. Det er foreningernes vurdering, at de problemer med udnyttelse af forstander og lærerbolig, ministeriet anfører i bemærkningerne til lovforslaget, i vid udstrækning må stamme fra det tidligere krav om, at skolens forstander fortrinsvis skulle bebo den ene af boligerne.

Høj- og Efterskoleforeningen kan af principielle grunde ikke gå ind for en reduktion i antallet af boliger, medens Husholdnings- og Håndarbejdsskolerne ikke mindst af hensyn til nye skoleinitiativer er parat til at imødekomme ministeriet. Fællesrådet opfordrer ministeriet til at gøre en indsats for at fremme bestyrelsernes forståelse for kostskolemiljøets betydning.

Med hensyn til bestemmelserne om geografisk og bygningsmæssig enhed kan fællesrådet tilslutte sig formuleringerne i bemærkningerne om, at kernefaciliteterne fortsat skal udgøre en geografisk og bygningsmæssig enhed, men at der bør være mulighed for placering af enkelte af de fælles undervisningslokaler udenfor matriklen, men sammen med de særlige faciliteter (fx enkelte af undervisningslokalerne sammen med en hal). Fællesrådet vil advare mod en fortolkningsbestemmelse indeholdende en procentsats. Fællesrådet ser også gerne, at det i bemærkningerne til loven

anføres, at nogle af tjeneste- og lejeboligerne kan ligge udenfor den matrikel, der omfatter kernefaciliteterne.

3. Vedtægternes indhold og godkendelsesprocedure § 2 nr. 2:

Vi opfatter forslaget om, at ministeren kan fastsætte regler om vedtægternes indhold, som et ønske om at skabe hjemmel for ministeriets hidtidige praksis i forbindelse med godkendelser af nye skoler og i forbindelse med godkendelse af ændrede vedtægter. Det er fællesrådets vurdering, at ministeriet i høj grad har stillet krav til vedtægternes indhold – ikke mindst i forbindelse med indskrivning af værdigrundlag i vedtægterne.

Lovforslaget tager ikke højde for vedtægtsgodkendelse i forbindelse med kombinerede skoler. Der er en konflikt mellem godkendelsesgrundlaget for en fri grundskole, hvor udgangspunktet er fondsbestemmelser om bestyrelsens suverænitet, og frie kostskoler, hvor udgangspunktet er generalforsamlingens og dermed skolens baglands suverænitet. Der er på dette felt behov for en bekendtgørelse eller vejledning til erstatning for den skrivelse, der aktuelt beskriver problemstillingen.

Fællesrådet vurderer, at de påtænkte ændringer af godkendelsesproceduren for nye skoler ikke kræver lovændring. Fællesrådet har svært ved at overskue indholdet af forslaget til ændringerne, og vi håber derfor i lighed med tidligere at blive inddraget i en drøftelse af en ny vejledning på dette felt. Fællesrådet lægger vægt på, at det ikke må blive økonomisk mere byrdefuldt at oprette en fri kostskole, og at den medarbejdergruppe, der ansættes, kan blive inddraget i udformning af endelig indholdsplan mm.

Samtidig ser vi gerne, at der i ændringerne også indføres bestemmelser om den ministerielle godkendelsesprocedure. Aktuell praksis indebærer, at tidspunktet for godkendelse til tilskud udskydes, hvis ministeriet i løbet af sin godkendelsesproces konstaterer materielle mangler i de indsendte materialer. Fællesrådet skal opfordre til, at der indføres en bestemmelse om, at ministeriet senest 14 dage efter at have modtaget en ansøgning om godkendelse tilkendegiver, om materialet opfylder ministeriets krav til omfang og kvalitet af materialerne, således at godkendelsesprocessen dermed er indledt, men selvfølgelig uden at ministeriet dermed har godkendt det indsendte.

4. Kombinerede skoler § 2 nr. 3:

Indledningsvis ønsker vi at pege på, at der aktuelt findes tre typer kombinerede skoler, nemlig dels kombinationer af fri grundskole, efterskole og privat gymnasial skole, dels kombinationer af frie kostskoler, og endelig også kombinationer af frie kostskoler og privat gymnasial skole.

Fællesrådet anser det for værende i modstrid med dansk friskoletradition, at der skal indføres bestemmelser, der begrænser kombinationsmulighederne på højskoler og husholdnings- og håndarbejdsskolernes område. Denne principielle holdning udelukker ikke, at der kan være kombinationer, der strider mod disse frie kostskolers formål, og foreningerne indgår gerne i en drøftelse af en nærmere afgrænsning. Fællesrådet er ikke bekendt med, at kombinationer, der ikke længere vil kunne godkendes, har givet anledning til tilsyns- og tilskudsmæssige problemer. I en tid, hvor der

i det øvrige samfund lægges op til fusioner og samarbejde, savner Fællesrådet en argumentation for, at det kun er efterskoler, der kan indgå i kombinationer, hvor forskellige skoleformer indgår i samme institution og deler et fælles værdigrundlag.

Af bemærkningerne fremgår, at "en kombineret institution er én institution med én bestyrelse, én vedtægt og én daglig pædagogisk leder."

Specielt i relation til kombinerede efter- og højskoler er praksis i dag den, at der er én forstander for hver skoleform, men ofte kombineret med et overordnet ansvar for fx økonomi og drift pålagt den ene af disse. I den daglige pædagogiske praksis fungerer de to forstandere sideordnet, og i relation til fx myndighedsopgaver (prøveafvikling, attestationer til ministeriet m.v.) vil det være meget uhensigtsmæssigt, hvis man ikke kan praktisere en sådan sideordning.

Fællesrådet vil derfor foreslå, at man taler om "én daglig leder med overordnet ansvar" frem for "daglig pædagogisk leder". Efter Fællesrådets vurdering, må det være mere afgørende, at den kombinerede institution har én bestyrelse med det overordnede ansvar, og at bestyrelsen kan indrette den daglige administrative og pædagogiske ledelse i overensstemmelse med institutionens karakter og størrelse.

Der lægges i lovforslaget op til, at private gymnasier kan indgå i administrative fællesskaber, hvorimod de frie kostskoler er afskåret herfra. Vi vil nedenfor kommentere dette forhold, men i relation til kombinerede skoler, har vi i dag kombinerede institutioner, hvori indgår både et privat gymnasium og en efterskole, og endda også kombinationen efterskole, højskole og privat gymnasium. Der må derfor tages stilling til om disse institutioner er omfattet af det ene eller det andet regelsæt.

5. Optagelseskrav efterskoler og husholdnings- og håndarbejdsskoler § 2 nr. 4:

Fællesrådet kan tilslutte sig de foreslåede bestemmelser.

6. Tilskud efter regler for flere skoleformer indenfor samme år § 2 nr. 5 og 6:

Fællesrådet kan naturligvis tilslutte sig, at en elev ikke skal kunne udløse to former for tilskud på samme tid. På den anden side kan man godt forestille sig, at en friskole optager en elev med anden baggrund end dansk, og at man i løbet af skoleåret finder ud af, at elevens integration fremmes bedre ved, at eleven skifter til samme skoles efterskoleafdeling, og dermed overgår til at være omfattet af efterskolens tilskudsregler. Der kan sikkert tænkes flere tilsvarende situationer. Fællesrådet skal derfor foreslå, at bestemmelsen ændres, så en elev kun efter ansøgning til ministeriet kan udløse tilskud i mere end en af skoleformerne i samme skoleår. I lighed med ansøgninger om at blive dagelev på en efterskole må det forudses, at antallet af ansøgninger bliver meget lidt belastende for ministeriet.

7. Værdigrundlag og selvevaluering, offentliggørelse af indholds- og årsplaner § 2 nr. 7 og 8:

Mange frie skoler har allerede lagt tekst om skolens værdigrundlag på deres hjemmeside, og Fællesrådet anser det for uproblematisk, at det nu gøres til et krav til alle.

Det forekommer dog formynderisk at forlange, at skolerne i forhold til optagelse af undervisningspligtige elever har en særlig forpligtelse til at orientere forældrene, idet såvel undervisningspligtige som ikke-undervisningspligtige elevers forældre typisk inddrager skolens værdigrundlag i deres valg af skole.

Fællesrådet kan tilslutte sig, at det nu overdrages til skolernes bestyrelse, om man vil lave en årlig evaluering af skolens virksomhed i forhold til det selvvalgte værdigrundlag, eller om man vil nøjes med at lave denne evaluering hvert andet år.

Med hensyn til offentliggørelse på hjemmesiden af årsplan og indholdsplan gælder dette krav allerede for de undervisningspligtige elever på efterskoler og husholdnings- og håndarbejdsskoler, men i praksis indebærer dette krav, at disse skoler allerede nu offentliggør årsplaner og indholdsplaner for alle elever. Loven § 2a efterlader imidlertid en usikkerhed omkring husholdnings-, håndarbejds- og højskolars pligt til at have en hjemmeside, idet der her står "har skolen en hjemmeside på internettet, skal skolen på sin hjemmeside redegøre for, hvordan vejledningsindsatsen udøves". Såfremt ministeriet vurderer, at alle frie kostskoler har pligt til at have en hjemmeside, er der således behov for en redaktionel ændring.

Årsplan og indholdsplan er formelle offentlige dokumenter med en detaljeringsgrad, som kan være svært tilgængelig og mindre relevant i forhold til skolernes brugere. Fællesrådet ser derfor gerne, at kravet ændres til, at relevant information baseret på lovens krav skal være tilgængelig på skolens hjemmeside.

Der pågår aktuelt med støtte fra Undervisningsministeriets forsøgsvirksomhed med formulering af indholdsplaner omfattende alle tre frie kostskoleformer. Ministeriets aktuelle vejledning om udformning af indholdsplaner er på flere områder mangelfuld og trænger til en grundig uddybning. Disse forhold taler for at afvente iværksættelse af dette generelle krav til skoleformerne til resultatet af forsøgsvirksomheden har givet sig udslag i ajourføring af ministeriets vejledning.

8. Cirusstøtteordning § 2 nr. 12:

I det omfang denne ordning ikke kan videreføres ved tekstanmærkning på finansloven, hilser Fællesrådet bestemmelsen meget velkommen.

Øvrige bemærkninger til lovforslaget:

9. Besparelseskrav og Administrative fællesskaber:

Fællesrådet finder det problematisk, at de frie kostskoler af Undervisningsministeriet hidtil i stigende grad er blevet pålagt krav om indkøbsbesparelser, effektivisering og rationalisering på samme måde som 100 % statsfinansierede selvejende institutioner. Denne udvikling kommer samtidig med, at en stadig mindre andel af de frie kostskolers indtægter kommer fra offentlige tilskud.

De frie kostskoler har en enhedsstørrelse og indretning, der ikke giver skolerne besparelsesmuligheder på linie med de langt større 100 % statsfinansierede selvejende institutioner – senest meget tydeligt illustreret i rapporten fra Økonomistyrelsen om effektiviseringsgevinster blandt selvejende institutioner 2008–2011. Konsekvensen bliver således ikke effektivisering, men serviceforringelse, med mindre den frie kostskole ved forhøjet brugerbetaling kan modvirke effekten af besparelseskravet.

Fællesrådet har noteret sig, at Undervisningsministeriet og Finansministeriet overfor Folketingets Uddannelsesudvalg har tilkendegivet, at man ikke har taget stilling til, hvorvidt den af Deloitte udarbejdede rapport om administrative fællesskaber for de selvejende institutioner skal følges op af besparelseskrav begrundet i muligheden for at indgå i administrative fællesskaber.

Fællesrådet skal hermed opfordre Undervisningsministeriet til klart at tilkendegive, at sådanne besparelseskrav ikke vil omfatte de frie kostskoler, idet der på dette felt aktuelt ikke er mulighed for at indgå i sådanne fællesskaber.

Fællesrådet vurderer, at nogle frie skolers område med fordel vil kunne indgå samarbejdsaftaler i stil med de administrative fællesskaber. Vi vurderer desuden, at man ved at stille krav til samarbejdets karakter kan undgå, at der skabes afhængighedsforhold, og at man med udgangspunkt heri kan overveje en ændret formulering af lovens kapitel 2.

10. Administration af befordringstilskud i forbindelse med obligatorisk brobygning:

Lovforslaget om befordringstilskud i forbindelse med obligatorisk brobygning ventes vedtaget i denne folketingsperiode. Der lægges op til, at administrationen af tilskuddene udøves af Efterskoleforeningen i forhold til såvel efterskoler som husholdnings- og håndarbejdsskoler.

Efterskoleforeningen opfordrer til, at der skabes hjemmel til, at oplysningerne til brug for administration af denne ordning kan indsamles af Undervisningsministeriet (i forbindelse med de lyserøde skemaer) og videregives elektronisk til Efterskoleforeningen. Derved vil man undgå, at revisor skal attestere i forhold til to administrative instanser.

På vegne af Frie Kostskolers Fællesråd
Sophus Bang Nielsen

20. februar 2008

Høringssvar til lovudkast til forenkling og modernisering på de frie skoler

Gymnasieskolernes Lærereforening (GL) har modtaget udkast til forslag til lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v. og andre love på Undervisningsministeriets område (Forenklinger og moderniseringer på de frie skoler m.v.) til høring.

GL kan tilslutte sig, at de private gymnasier får mulighed for at varetage og indgå i administrative fællesskaber. Dog skal GL bemærke at reglerne for momskompensation vil hæmme mulighederne for, at det er den private skole, der varetager fællesskabet, hvis der indgår selvejende institutioner.

GL har desuden noteret sig, at bestemmelserne om geografisk og bygningsmæssig enhed er bragt i overensstemmelse med praksis for området.

Med venlig hilsen

Anette Rachlitz
Gymnasieskolernes Lærereforening

Institutionsstyrelsen Undervisningsministeriet
Frederiksholms Kanal 25
1220 København K

Sendt til: ISIK1@uvm.dk

10. marts 2008

Datatilsynet
Borgergade 28, 5.
1300 København K

CVR-nr. 11-88-37-29

Telefon 3319 3200
Fax 3319 3218

E-post
dt@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

J.nr. 2008-112-0096
Sagsbehandler
Tina Susanne Nielsen
Direkte 3319 3229

Vedrørende forslag til ændring af lov om friskoler og private grundskoler og forskellige andre love

Ved e-post af 5. marts 2008 har Undervisningsministeriet fremsendt udkast til forslag til ændring af lov om friskoler og private grundskoler og forskellige andre love.

Datatilsynet har følgende bemærkninger til lovforslaget:

1. Ved forslaget § 1, nr. 5, indsættes der i § 11, stk. 3, efter 5. pkt. et nyt pkt., hvorefter Fordelingssekretariatet efter på anmodning fra en fri grundskole kan indhente de økonomiske oplysninger fra skattemyndighederne, der er nødvendige for varetagelsen af sekretariatets opgaver i henhold til § 17, stk. 1. I bemærkningerne til bestemmelsen er bl.a. anført, at forældrene skal give samtykke til indhentning af oplysningerne om deres indkomstforhold. Ifølge lovforslaget skal samtykket gives ved en frivillig, specifik og informeret viljetilkendegivelse, hvorved den registrerede indvilliger i, at oplysninger, der vedrører den pågældende selv, gøres til genstand for behandling, jf. lov om behandling af personoplysninger. De elektroniske oplysninger, som Fordelingssekretariatet kan indhente fra skattemyndighederne er indkomstgrundlaget, der dannes af data fra SLUT-systemet (CRS-L).

Datatilsynet skal i tilknytning hertil foreslå, at samtykke-kravet nævnes i selve lovtæksten.

2. Datatilsynet er ikke bekendt med, hvordan den beskrevne adgang til SKAT's systemer rent teknisk forventes etableret. Datatilsynet forudsætter, at dette sker under iagttagelse af persondataloven¹ og således, at Fordelingssekretariatets adgang også teknisk begrænses til de oplysninger, som det lovligt må indhente.

Af persondatalovens § 41, stk. 3, fremgår, at der skal træffes de fornødne tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstaltninger mod, at oplysninger hændeligt eller ulovligt tilintetgøres, fortabes eller forringes, samt mod, at de

¹ Lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger med senere ændringer.

kommer til uvedkommendes kendskab, misbruges eller i øvrigt behandles i strid med loven.

Persondatalovens § 5 indeholder en række grundlæggende principper for den dataansvarliges behandling, herunder indsamling, ajourføring, opbevaring m.v. af oplysninger. Disse krav skal altid være opfyldt.

Af § 5, stk. 2, følger således, at indsamling af oplysninger skal ske til udtrykkeligt angivne og saglige formål, og at senere behandling ikke må være uforenelig med disse formål.

Det følger endvidere af § 5, stk. 3, at oplysninger, som behandles, skal være relevante og tilstrækkelige og ikke omfatte mere, end hvad der kræves til opfyldelse af de formål, hvortil oplysningerne indsamles, og de formål, hvortil oplysningerne senere behandles.

Bestemmelsens ordlyd svarer til databeskyttelsesdirektivets artikel 6, stk. 1, litra c, hvoraf fremgår, at personoplysninger skal være relevante og tilstrækkelige og ikke omfatte mere end, hvad der kræves til opfyldelse af de formål, hvortil de indsamles, og til de formål hvortil de senere behandles.

Efter Datatilsynets opfattelse medfører de nævnte krav i persondataloven om datasikkerhed, proportionalitet og dataminimering, at løsningen skal indrettes således, at Fordelingssekretariatet ikke får adgang til oplysninger om samtlige personer, som er registreret i det omhandlede system hos SKAT. Der bør ikke gives terminaladgang.

Løsningen må sikre, at Fordelingssekretariatet også teknisk alene får adgang til oplysninger om personer, som indgår i dets sager, og som har givet samtykke. Dette kan evt. ske ved, at oplysningerne indhentes via et lokalt system, som kun muliggør indhentning af oplysninger fra SKAT på personer, om hvem det i systemet fremgår, at der er tale om en forælder, som har givet samtykke.

3. Datatilsynet forudsætter i øvrigt, at bestemmelserne i lovforslaget vil blive administreret i overensstemmelse med persondataloven.

4. Datatilsynet skal endvidere bemærke, at der ved udarbejdelse af bekendtgørelser, cirkulærer eller lignende generelle retsforskrifter, der har betydning for beskyttelsen af privatlivet i forbindelse med behandling af oplysninger, skal indhentes en udtalelse fra Datatilsynet, jf. persondatalovens § 57.

5. Det skal for god ordens skyld understreges, at Datatilsynet forudsætter, at tilsynets høringssvar medsendes til det relevante folketingsudvalg.

Kopi af dette brev er dags dato sendt til Justitsministeriets Lovafdeling.

Med venlig hilsen

Lena Andersen
Kontorchef

Undervisningsministeriet
Institutionsstyrelsen
Institutionskontor 1
Frederiksholms Kanal 25
1220 København K

Landgreven 4
Postboks 9009
1022 København K

Tlf. 33 92 84 00
Fax 33 11 04 15

rr@rigsrevisionen.dk
www.rigsrevisionen.dk

Ændring af lov om frie grundskoler

11. februar 2008

Undervisningsministeriet har med mail den 6. februar 2008 fremsendt udkast til ændring af lov om frie skoler samt andre love på Undervisningsministeriets område. Der henvises til ministeriets reference 003.455.031.

Kontor: B2

J.nr.: 2008-5011-20

Det kan oplyses, at Rigsrevisionen ikke har bemærkninger til udkastet.

Med venlig hilsen

John Frederiksen
Specialkonsulent

PROFESSIONSHØJSKOLERNES REKTORKOLLEGIUM

Danish Rectors' Conference of University Colleges

Undervisningsministeriet
Att. ISIK1@uvm.dk

København, d. 12.februar 2008
MT/0092

Høringssvar over udkast til forslag til lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v.

Professionshøjskolernes Rektorkollegium – University Colleges Denmark takker for indkaldelse til høring over udkast til forslag til forslag til lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v. og andre love på Undervisningsministeriets område (Forenklinger og moderniseringer på de frie skolars område m.v.)

Kollegiet har ingen bemærkninger til uddannelsesforslaget.

Med venlig hilsen

Laust Joen Jakobsen
Formand
Professionshøjskolernes Rektorkollegium

Undervisningsministeriet
Institutionsstyrelsen
Institutionskontor 1
Frederiksholms Kanal 25
1220 København K.
Sendt pr. mail til: ISIK1@uvm.dk

20. februar 2008

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v. – Sags.nr. 003.455.031

Undervisningsministeriet har bedt Lederforeningen for VUC om at kommentere forslag til lov om ændring af lov om uddannelsen til studentereksamen m.v. med svarfrist 7. februar 2008.

Lederforeningen har ingen bemærkninger til forslaget.

Med venlig hilsen

Verner Rylander-Hansen
Formand for Lederforeningen for VUC

Mail af 8. februar 2008:

Gymnasiernes Bestyrelsesforening har modtaget lovforslaget om friskoler og private grundskoler, som er sendt i høring. Vi har ingen bemærkninger til forslaget.
Venlig hilsen

Benny Dylander, formand
Gymnasiernes Bestyrelsesforening
tlf 39611991
www.gymbf.dk